

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — fr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közigazgatási, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. helyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyitár” rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltenek.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetmények, nyiltterek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadhatók.

A vasut kérdéséhez.

Kézdi-Vásárhely, febr. 16.

Évek óta csinálják a tervet az illetékesek egy, a székelyföldön felállítandó vasut ügyében s a kérdés napjainkban a legfontosabb kérdések egyikévé nőtte ki magát. Hogy szükségünk van a vasutra, abban már ma mindnyájan egyet értünk. Most az ideje tehát, hogy ki-kí elmondja nézeteit e nagy horderejű intézmény keresztülvitelének módozatairól.

Az ügy nagy megfontolást kíván s gondoljuk meg, hogy mire adjuk ki filléreinket, mert e kérdés belehat a székelyföld jövőjébe.

E lap 12-ik számában olvastam, hogy a m. kir. közlekedésügyi miniszterium engedélyt adott egy Ágostonfalva és K.-Vásárhely között Baróthot, Baczont, Málnást és Seps-Szentgyörgyöt érintő vasut előmunkálatainak megkezdésére.

Akárki készítette e tervet, mi azt jelenleg nem tartjuk időszerűnek. Könnyen kivethető belőle, hogy csakis Seps-Szentgyörgy lebegett az illetők szemei előtt, t. i. hogy Seps-Szentgyörgy bármi áron vasutat kapjon, történjék bármi a székelyföld többi részével.

Mi ugyan készséggel elismerjük, hogy Seps-Szentgyörgy híres város; vannak jeles férfiai, kiknek számos érdemei vannak a közügyek terén; magának a városnak is sokkal tartoznak felsőbb helyen, a mennyiben sok jó szolgálatot tett annak idejében; no meg aztán ebben az irányban talán közelebb esik főispán ur ő méltóságának is Küküllőmegye stb. stb. Mindezeket tehát készséggel elismerjük. De hogy a tervezett vasutal olyas valmit hoznának létre, a mi egyáltalában elkerülhetlen, azt már kétségbe vonjuk. Reméljük azonban, hogy ezuttal nem vádolnak S-Szentgyörgy iránti irigységgel, mert hiszen a terv szerint nekünk (k.-vásárhelyieknek) is részünk lenne e vasutban.

Tisztelt uraim! Ha már költségekbe elegyedünk, hát fontoljuk meg jól a dolgot. Seps-Szentgyörggyel ne siessünk olyan nagyon. Vegyük tekintetbe az egész székelyföld érdekeit. Ha már csakugyan teszünk valamit, hát tegyünk olyasmit, a mi szükséges is, hasznos is; a toldozás-foltozás soha sem ért semmit.

Van egy darab vasutja a székelyföldnek Maros-Tordamegyében, építnek még egy darabot Udvarhelymegyében

s lesz most egy darab vasutja Háromszékmegeyének is. A fősvény háztulajdonos is, mikor becsorog a víz a házának a fedelén, ebben az évben is javít rajta, a másikon is, s végre aztán — mikor már egy csomót költött reá — belátja, hogy biz azon csak új fedéllel lehet segíteni.

Nézetünk szerint nagyon is elérkezett már az idő, hogy egy oly vasutvonalról gondoskodjunk, mely Kolozsvártól lefelé Maros-Torda-, Udvarhely-, Csik- és Háromszékmegeyén át összeköttetésbe hozná a székelyföldet a kelettel. Csakis ily irányban érvényesíthetők aztán ipari és kereskedelmi missiókat Románia felé s hozhatók közelebbi kapcsolatba a székely megyék iparosait a keleti tartományokkal s teremthetnénk azok produktumainak ott biztos piacot. Az igaz, hogy magában Kézdi-Vásárhely abban az esetben is, ha a fennebb említett terv létesülne, nem szenvedne rövidséget, mert ha összekapcsolnók e vasutat a romániaiakkal, meg lenne könnyítve közlekedésünk Romániával, melylyel városunk iparosainak eddigelé is oly nagy összeköttetése volt. De tekintettel kell lennünk a többi megyék érdekeire is. Udvarhelymegyében pl. már bizonyos,

hogy létesülni fog a vasut, Maros-Tordamegyében is van már egy darab; ezeket pótolni kellene s Csikmegyén át vezetni Háromszékmegeyre és némi áldozattal lenne egy oly vasutunk, a melyre szükségünk van. A megyék — bizton hisszük — nem sajnálnának ily fontos vállalatnál némi áldozatot. Meg aztán talán egy kevés segélyre is számíthatnánk az állam részéről.

Egyébiránt az Ágostonfalvától K.-Vásárhely felé irányuló vonal — kivéve K.-Vásárhely városát — nem is érint oly pontot, mely multhatatlanul igényelné a vasutat.

De beszéljünk más szempontból is a dologról.

Tudvalevőleg a keleti vaspálya a szászok és oláhok által lakott helyeken húzódik végig. Tegyük fel azt az eshetőséget, hogy valamely szomszéd tartományyal, pl. az oroszszal vagy az oláhval háborunk lesz. Mindnyájunk előtt ismeretes a szászok és oláhok jó indulata velünk magyarokkal szemben. Háboru esetén tehát, midőn ezen vonalon katonaságot kellene szállítani, kaphatják magukat a szász és oláh atyafiak s szétrombolhatják a vaspályát, és mi egy szép napon arra ébrednénk fel,

A „Székelyföld” tárczája.

Napoleon Lajos (Lulu) herceg árnyékházhoz.*

(Szül. 1856. † 1879-ben.)

Midőn születél, hódola félvilág,
Melyet családod nagy neve, fényköre
A félelem, remény, csodálat
Büvköri lánczaival bilineselt.

Félszázadon át forga e Bujdosó
A Bonaparték lángesze sarkain,
A nagy Macedót öselődöd,
Hősi apád kicsinyelte Caesart.

Rém-üstökös-ként fényle Napoleon,
Aztán letűnt; ám utja világola;
Apád ez úton messze fennjárt,
Mint az egekre törő Titánok.

Ilyen magasban nyílt ki szemöldököd,
A pólya innen lenge világ elé,
Átfesteközve Szajnaparttól
Uj-Caledonia végesucsáig.

Ilyen szülöttet zöngé ezernyi lant;
Diadalra gyult volt ifjú kobozos;
Hisz a Nagyok szemén a népek
S emberiség eseményi ülnek.

* A Zulu-földön 1879-ben szerencsétlen kora-halált ért Napoleon hercegnek szobrát az angolok közelebről állították be a londoni arsenálba; Bonaparte Jeromos pedig a mult hó közepén a Napoleonon egy nyilatkozványát bocsátotta vala ki, mely fölött a „vörös herceg”-nek bebörtönzése által könnyűnek látszik ugyan napirendre térni, de nehezebb lesz az elvet és politikát, melyet az képvisel, végképen elnyomni. Ezen incidensből közöljük ezt a majd négy év előtt irt apostrophát.

Szerk.

A „Csomesi”.

— Elbeszélés. —

Az asztal mögött, mely a ketreczes pálkamérő mellett nyulik végig egészen a szoba háttérébe, két öklére támaszkodva, előre hajolt felső testtel, kidüledt, vérben forgó szemekkel feleselget a „Csomesi” két megtámadójának:

— Azért mégis csak azt mondom: gazemberek vagytok. Halálig azok.

A két gazember jól kileste az alkalmat: a kocsmában senki sincs más, csak egy vén, elerőtlenedett zsidó, ki a ketrecz mögött mormolja estéli imádságát. Ez, mikor a „Csomesi” megöletéséért kihallgatattik, sem nem látott, sem nem hallott semmit.

A félelem erős hatalom. S e két banditától alapos oka lehet félni Joachimnak. Mert egyik közbőlök, a sánta „Dözsök”, a legkirihedtebb utonálló az egész vármegyében. Évekig ült a vármegye fedele s kosztja alatt. Képzett gazember; még diplomája is van; Pesten kapta egy olyan társaságtól, mely nem szokott minden gézengúz betörőt elismerésével embezzérrel kvalifikálni.

A másik, az arról nevezetes, hogy öklével képes egy ökröt leütni; s a mellett oly szeretetreméltó egy és ugyanazon pillanatban, mikor a megtámadott egy ütessel agonsujtja vagy hatalmas karmaival megfojtja, mint akár egy vidéki tragikai hős. „Kuss” a neve.

A „Csomesi” nem is áltatja magát; tudja, hogy végére járt immár az életnek,

a miben különben soha sem lelt semmi gyönyörűséget attól a pillanattól kezdve, hogy az út árkaiban napvilágot látott egész maig, a mikor ott a pálkás asztal mögött bucsut veendő attól.

S olyan jól esik neki mégis ebben az utolsó pillanatban egyetlen egy boldog napjára visszaemlékezni, a mi akkor történt, mikor a csapattó rud, aratás derekán, koponyán sujtotta, hogy úgy hagyták ott a nagy vaczkorfa alatt, mint valami holtra vált dögöt. Senki sem szánta meg, hogy hajlék alá vinné s hús patakvízzel sebeit felloccsolná, csak az a jó kis leány, a falu árvája: a Dudás Lidi. Az ágat, mit a cserés szélén gyűjtögetett, eldobva, oda ment a „Csomesi”-hoz s addig-addig ébresztgette, a míg eszébe juttatta annak, hogy jó lenne megpróbálni: hátha nem is halt meg voltaképpen, csak úgy félbe-szerbe járt közel ahoz. Az aztán átolelte neki a derekát s ketten, közös gyöngeség kenyerén, hazavánszorogtak.

Ez volt a Csomesi boldogsága. Ha tizenkét feje lett volna, mint egy sárkánynak, tizenkét-szer egyezett volna bele, hogy tarkón sujtja akármi csapattó rud, ha Dudás Lidi köti be aztán azokat rendibe.

Meg is hálálta tőle telhetőleg. A gazdag ember kocsi-lóval, drága cifraszágokkal áldoz kedvesének, a mire aztán mindketten mód felett büszkéek; az egyik azért, hogy sokat adhat, a másik, mert olyan ember hajlamát bírja, ki sokkal bír. A Csomesi is kedveskedett Lidinek, elkezdve

hogy az ellenség nyakunkon van s Erdély talán egy puska lövés nélkül kerülne az ellenség kezeibe. Tehát már ezért is szükségünk van egy oly, a központ felé irányuló vasútra, mely a székelőföldet átszelve, nem lenne kitéve idegen nemzetiségeink ellenséges indulatának.

A kivándorlókra való tekintetből is czél szerű lenne ezen irány. Meg van adva a székelő munkásoknak a nagy vasúti díj kedvezmény, mely mellett olcsón juthatnak Magyarországra, hol munkát kapnak; de ezen kedvezményt nem veszik igénybe. Sokat kell szekéren utazniok, míg a vasúthoz érnek, vagy sokat kell gyalogolniok, a mi nagy mértékben lankasztja utazási hajlamukat, s ezért inkább húzódnak a közelebb fekvő Romániába. De ha maga előtt látja a székelő munkás a gyorsan elrobogó vonatot, egyet gondol, felül s egy-két nap alatt oda ér, a hol biztosan munkát kap: Magyarországra. Bár meg van rögződve e népben a hajlam a Romániába való kivándorlásra, mégis biztatás, ösztönzés mellett könnyebben rávehető volna így a Magyarországra való menetelre s később, egy-két példán okulva, csillapulna az oláh földre menetel iránti vágya.

Röviden mondva, most nem vagyunk oly anyagi helyzetben, hogy kétes eredményű vállalatokba fektethetnők vagyonunkat, s azért, ha már áldozunk, hát gondoljuk meg jól, mire adjuk ki filléreinket, nehogy később megbánjuk. Egyáltalában olyan dologra ne költünk, a mit most még kerülhetünk.

Szerény véleményünk szerint legczél szerűbb lenne, ha a székelőföldi főispánok s más befolyásos egyének értekezletet tartanának s komoly tanácskozás tárgyává tennék a vasut kérdését.

Vásárhelyi.

A képviselőház f. hó 12-én tartott ülésében az 1883. évben Budapesten tartandó orsz. kiállításról szóló törvényjavaslatot elfogadta.

az ág-bog gyűjtésétől, a mi nem olyan gyöngye testalkatu fehérszínűnek való munka, kivált télviz idején, fel egészen a korhadott benádazásáig. Mikor pedig a mestersege, a koldulás, ki-kiparancsolta a szászregeni és udvarhelyi országos vásárokat, hát akkor a kegyelemgarasokból, könyörűllérekkel addig kuporgatott, a mig egy-egy lábálre vagy kendőre is kitélt.

A Csomcsi aztán nem is tett egy, mint a gazdag, fényes urak, hogy kedvesüket, ha egyszer elfogadta hódolatukat s beleült a czipra kocsiába, hát féltékenységgel vexálják s addig gyöttrik, mig az a folyónak szánya magát; hanem megelégedett, ha láthatta őt s szólhatott hozzá, s még az sem fájt az ő szívének, mikor egyszer azt mondta neki, hogy:

— Tudod-e, Csomcsi, hogy férjhez megyek?

— Hogyne tudnám, mikor hallom? Hát aztán ki lesz az urad?

— Hát Ferke, a dudás. Legalább ő igazán dudás, nem mint én.

— Csakhogy aztán két dudás megférjen egy ivóban, Lidi.

A lakodalmon persze, hogy ő is ott volt s nyomorék dereka egy cseppet sem akadályozta abban, hogy tánczra ne kerekedjék a többi koldustársasággal.

Ma is annak a leánynak, annak a lakodalomnak issza meg a keserű levét. Keserű biz az, mert halállal jár s nem azért

Tolnai gr. Festetics György f. hó 12-én délután három órákor hosszabb szenvedés után meghalt. Tolnai gr. Festetics György 1867-ben a király személye körüli miniszterre nevezetett ki, s e fontos állásán maradt egész 1870-ig. Ekkor leküszönt s ismét a magánéletbe vonult vissza Molnáriába, vasmegyei birtokára. Később koronőrnek, majd nemrégiben főudvarmesternek nevezték ki.

Az ezredéves ünnep kérdése a magyar tudományos akadémia előtt.

Trefort közoktatásiügyi miniszter kért intézett a tud. akadémiahoz, hogy „a magyarok bejövételének és államalapításának időpontjának, illetőleg évének meghatározását eszközölje“.

A tud. akadémia külön ülésben foglalkozott az ezredéves jubileum kérdésével. Mikor lesz az ezredik év? Biztos adat nincs rá. A hagyományok után készült följegyzéseknél más egyéb írott emlékek nem szólnak határozottabban. Voltaképen öblös kérdés is, mely magában foglalja a magyarok bejövetelét és az állam alapítását.

Oroszország is megülte már a maga milleniumát. Azóta kiderült, hogy a kiválasztott esztendő nagyon elhibázták. Ezer év előtti dolgokkal tanácsos óvatosan bánni. A mi akadémiánk is rezelvált állást foglalt el, mikor a közoktatásiügyi miniszter föl hívására válaszol.

Tárgyalása iránt nagy érdeklődést tanúsítottak az akadémikusok. Sokan jelenetek meg.

Az elnök megismertette a kérdés azon merevségét, melyen az akadémia sem enyhített, s melyről kimutatták a vitában, hogy a Trefort miniszter által használt forma után épen ilyen merevségben kellett hagyni. Mért nem azt kérdezte a miniszter, hogy melyik évben kell jubilálni, minek emléget időpontot? Mért nem azt akarta tudni, hogy melyik év való az ünnepelésre? Arra lehetett volna nyomatékossabb „körülbelül“ - lel válaszolni.

A honfoglalás maga a tények évekig tartó sorozata volt. A legfontosabb mozzanatok kettő: a benyomulás a magyarok etelközi lakhelyéről, és a honfoglalás befejezése. Annyi bizonyos az adatokból, hogy 888. előtt a honfoglalás nem kezdődött, 900-ban pedig be volt fejezve. E tizenkét évi időszakban benne van az igazi év. Ezt az eredményt terjeszti a bizottság az osztály elé.

Salamon Ferencz kezdi meg a vitát. Ez a tizenkét esztendő széles latitud. A földai annalisokra hivatkozik s a kilenczven éves előtti idő szóba sem hozandó.

„Csomcsi“ ő, hogy kivétel legyen. De el van szánva; úgy hajtja fel az italt, szemlehungya, hogy észre sem veszi.

A „Kuss“ fenekedett meg reá Lidiért. Este, mikor Ferke nem volt honn, a fiatal asszonyra rontott a „Kuss“ s erősen kínálgatta a szerelmével, a mit az nem fogadott el, s szólalkozásuk tettelegességre ment. A Csomcsi lesett az ablakon s mikor a Kuss legkevésbé várta volna, ócska pisztolyával úgy temporán lötte frissen sózott patakvizrel, hogy menten elment a kedve minden szerelemtől.

Most aztán lépre került a Csomcsi. A Kuss vette fel a válaszolás fonálát: — No, no, ne haragudj, édes kis lovagom; nem lesz nagy bántódásod. Egyet fogok csak a nyeldeküldön, épen csak egyet, egy lövésért. Hehe! Igazán jól czéloztál. Fene jó puskás vagy... Tudom, a Lidi meghálálta neked asszonyosan! He! Mi! Hehehe!

A gyerek hátrakapta a fejét arra a szóra, hogy az ő szerelmét sértegetik s szemközt köpte a baromias nagy alakot.

— Jó, jó, édes kis lovagom: értem, értem. Nem tetszik a lecke, ugy-e? No, mindjárt vége lesz, ne félj, csak add ide a karodat.

De azt nehéz ám egy kissé csülsökre kapni; mert a mikor a Kuss feléje nyult, hogy megragadja: a Csomcsi, mint a leg-

A 895–900 év mellett szól. A Kárpátokon átkelésnél fontosabb a Dunán átkelés. Amaz 897-ben, ez 898-ban volt. A beadott vélemények nem oly eltérők, mint a bizottság jelentése állítja. Pauler és Szabó véleménye nem esik oly messze az övétől.

Fraknoi Vilmos buzgón védi a bizottság jelentését, s konstatálja, hogy Szabó Károly, ki a mai hazába benyomulást 889-re teszi, a honfoglalás befejezését pedig 899-re, mégis távol van véleménye Salamontól.

Gyárfás István helyesli a tizenkét évi időköz, de hogy az akadémia hatáskörén kívül esnek egy határott év megjelölése, mint a bizottsági jelentés mondja, ebben nem ért egyet. A miniszter azért kérézősködött, hogy valami határozottabb választ nyerjen. És erre felelni az akadémiát illeti meg. Indítványa az, hogy a bizottság még egyszer szólíttassék föl, mondja ki, melyik évet tartja legvalószínűbbnek a jubileumra.

Pauler Gyula azt említi, hogy 895 előtt nem volt honfoglalás. Először a fölött kellene szavazni, elfogadják-e az osztály a bizottság jelentését. Ha nem, akkor adjanak még egy havi határidőt, hogy a kik nyilatkoztak, de egymás nyilatkozatát tüzetesen nem ismerték, e fejtegetések alapján még egy nyilatkozatot tegyenek.

Szécsen Antal gróf pártolja a bizottság jelentését. A miniszter tudományos fölvilágosítást kívánt. Az akadémia nem egészen adhat rá választ. Véleményekkel, okoskodásokkal szemközt a szavazás a ténnyel nem állapíthatja meg. Arra kérdésre, hogy melyik év alkalmas az ünnepélyre, van még idő.

Szász Károly szerint a lényeges és fontos mozzanat közt nem oly nagy az eltérés, hogy egy valószínű év megállapításában a szak tudósok meg ne egyezzenek.

Fraknoi arra hivatkozik, hogy a miniszter nem a jubileum évének meghatározására szólította föl az akadémiát. Fogadja el az osztály a jelentést. A kormány aztán kérdést tehet a jubileum éve iránt.

S végre Ipolyi Arnold elnök szavazás alá bocsátotta a kérdést: elfogadják-e az osztály a történeti bizottság jelentését? A többség elfogadta.

A magyar és osztrák pénzügy.

„A magyar államhitel és osztrák államhitel összehasonlításánál előforduló igazságtalanság“ czim alatt a „Correspondence de Pesth“ egy cikket tesz közzé, mely összehasonlítja a magyar pénzügyet az osz-

gyakorlottabb tornász, egy ugrással az asztalon termik s a másik pillanatban mindkét kezével belemarkol megtámadójának hoszsú, torzonborz bajuszába s egy rántással tőből kitépte azt onnan.

— Most legalább nyugodtan halok meg; megcsufoltalak egy egész életre, tolvaj Kuss!

Emez felordít a fájdalomtól, s hörögve kapja át a fut s teríti le a hosszú fenýőfasztalra.

Aztán szépen, lassan megfogja annak nyakán a tarka nyakraalót; egyet csavarint azon.

A Csomcsinak vége van.

A felbukó telehold beszőrűdő fénye olyan kísérteties világot szór a szegény Csomcsira, a mint az az asztalon elterülve fekszik, kezeit szétesapva feje felett s lábai az asztalszélen lelógáza.

Joachim zsidó az ament akkor so-hajtja el, mikor a „Kuss“ és „Dözsök“ egy pohár pálinka felhajtása után elhagyják az ivót.

Holnap eltemetik a szegény „Csomcsi“-t megsiratatlanul, falu költségére, harangzó és ének nélkül, ha csak a Dudás Lidi nem megy el koporsójához, hogy egy kihulló könnyecseppel megkönnyítse neki a fagyos göröngyököt.

Timon Sándor,

trák pénzügygyel s kimutatja, hogy a külföldi sajtó egy része, sőt az amerikai lapok is már kezdik elismerni, hogy a magyar államadósságok mintegy jelzálog-alapokon nyugsznak, mivel Magyarország aktívai jelentékenyen felülmúlják a passzívák összegét, és hogy Magyarország finansziái rendezettebbek, mint Ausztriáé.

— A cikkből megemlítjük, hogy aktívánk összege 1881. végén 1259 millió frtra rugott. A hivatalos megbecsülés nem is üti meg a valóság mértékét, az állami erdőségek értéke p. o. 103,000,000 frtra van becsülve, noha legalább is 215,000,000 forint értékét tulajdonítottak azoknak a külföldi szakértők. Az állam tulajdonát képező bányák és a közszénbányák stb. értéke majdnem kétszeresét éri a becárnak; az államjóságok s a regale-jogok 62,000,000 frtra valának becsülve, noha legalább is 85,000,000 frt az értékük. A folytatolagos eladások azt mutatják, hogy a valóságos érték jóval túlhaladja a vélelmezettet. Minthogy az állami adósság 1881. végén 1225,000,000 frt volt, 153,400,000 frttal több az aktiva a passzvánál, ha valóságos értékét számítjuk az állami erdőségek- és uradalmaknak; de ha elmellőzzük is a valóságos tényállást és ha a legpesszimistikusabb álláspontra helyezkedünk is, 1,225,000,000 államadóssággal szemben 1,259,000,000 frnyi vagyon áll, tehát 34 millió frt a tiszta vagyon. — Ha állami adósságunk eredetét vizsgáljuk, azt találjuk, hogy legnagyobb része záloghitel természetével bír. A szántóföldek és a szőlők tehermentesítésére fölvetett kölcsönök, a lottó, a tiszaszabályozási, a szegedi kölcsön mind e kategóriába tartoznak s összegük 304,000,000 frtra rug. Az állami adósság egy másik része beruházások végzett létesített és pedig különösen az állami vasutak építésére. Ez 290 millió frtot tesz ki. Az állami garancia mellett épített vasutak létrejöttére előlegezett összeg szintén az állam aktívái közé számítandó. Ez utóbbi 1881. végén 113 millió frtot tett ki. Azt is számba kell venni, hogy az állami adósság névleges értéke finansziánk konszolidálása által növekedett. Ezért meg kell jegyeznünk, hogy a 4%-os aranyjáradék névleges értékével bennfoglaltatik az 1225 millió frtban. E számokból azt következtethetjük tehát, hogy a magyar államadósság tulajdonilag zálogalapon vétetett fel, épügy mint azon európai államok kölcsönvételei, melyek 3 1/2%-ot fizetnek.

Annyi bizonyos, hogy pénzügyünk mostani állapota sokkal kedvezőbb, mint Ausztriáé. 1882-ben Ausztria defizitje 38,779,000 volt, 1883-ban az előleges költségvetés szerint 31,662,405 frt. De számba kell venni az osztrák költségvetésben 17,660,872 frtnyi amortizációra kiadott összegeket és másrészt eladott államjóságokért történt bevételeket. Magyarországon ezt defizitnek veszik s ha Ausztria költségvetését azon módon állítanók össze, mint az Magyarországon történik, arra az eredményre jutnánk, hogy Ausztria defizitje valóságban 49 millió 323,277 frtra rug. Magyarország finansziális helyzete tehát valóságban sokkal kedvezőbb Ausztriánál. Bizonynyal elvárható tehát, hogy a magyar állampapírok árfolyama az osztrák alapokkal paritásba fog helyezkedni.

Hírlapok statisztikája a csikszeredai postahivatalnál.

A csikszeredai postahivatalhoz a folyó évi január–márciusi negyedben a következő hírlapok érkeznek:

Nemzet	9 példányban.
Pesti Napló	8 „
Egyetértés	8 „
Függetlenség	12 „
Budapesti Hírlap	24 „
Pesti Hírlap	5 „
Budapest	12 „
Ellenzék	17 „
Magyar Polgár	3 „
Kolozsvári Közlöny	3 „
Fővárosi Lapok	6 „
Magyar Föld	3 „

Pester L'loyd . . .	1	példányban.
Pester Journal . .	1	"
Magyar Állam . .	11	"
Magyar Korona . .	16	"
Vasárnapi Újság . .	23	"
Ország-Világ . . .	3	"
Borsszem Jankó . .	3	"
Bolond Istók . . .	4	"
Közművelődés . . .	22	"
Katholikus Társadalom	13	"
Religio	2	"
Budapesti Közlöny .	6	"
Néptanítók Lapja .	75	"
Hirmondó	1	"
Magyar Tisztviselő .	3	"
Alföldi Iparlap . . .	2	"
Oktató Háziorvos . .	4	"
Pénzügyi Közlöny .	1	"
Képes Néplap . . .	10	"
Rendőri Lapok . . .	3	"
Katholikus Család .	1	"
Kis Lap	7	"
Gyakorlati Mezőgazda	1	"
Községi Közlöny . .	3	"
Népújság	11	"
Weltblatt	1	"
Kalocsa Néplap . . .	2	"
Székelv. Nemzet . .	6	"
Aparatorul	1	"
Erdélyi Gazda . . .	32	"
Képes Családi Lapok	8	"
Mármárcs Blätter .	2	"
Máramaros	1	"
Hermanstädter Zeitung	3	"

Ezekon kívül természetesen még sok különböző hírlap és időszaki folyóirat érkezik, melyeknek számát azonban csak egy későbbi közleményünkben lesz tudnunkban kimutatni. Ezért is nagy köszönettel tartozunk a csikszeredai postahivatal páratlan szorgalmu és előzékeny kezelőjének, Fenczel János urnak, kinek ígérését bírjuk, hogy a most nem közölhetett lapok statisztikáját is össze fogja állítani lapunk számára. Minden esetre érdekes adat művelődésünk állapotának statisztikájához.

Mindenféle.

— **Gyászhir.** Özv. Hatolykai Pótsa Pálné csikszentmártoni Szabó Károlina, Pótsa Józsefnek, Háromszék megye főispánjának édes anyja, f. hó 13-án d. u. 4 órakor meghalt. Béke poraira!

— **Kézdí-Vásárhelyt** a jótékony nőegylet folyó hó 20-án fogja rendezni első fillérestélyét. Rendezők: Kelemen Istvánné és Kovács Thekla urhölgyek. A szétküldött meghívók szerint a fillérestélyek ezentul mindig visszavonhatatlanul kedden fognak megtartatni; meghívók ezekre nem fognak szétküldetni.

— **Nagy Sándor** csikszeredai ügyvédet családi szomorúság érte. Három éves kedves kis fia, Árpád, f. hó 14-én meghalt. Temetés 16-án délután 3 órakor történt. A bánatos szülők fájdalmát enyhítse közös részvételünk!

— **A csiksomlyói jótékony nőegylet** f. hó 20-án (kedden) a székház nagyszobájában, szavalás- és felolvasással egybekötött fillérestélyt rendez. A gymnaziumi ifjúsági énekkar fog énekelni, Papp Andrásné asszony szavalni és Földes József tanár felolvasni. Külön meghívók az estélyre nem küldetnek szét. A somlyói mulatságok nem szorulnak külön ajánlásra; elég jó hírek örvendenek a nélkül is, hogy a közönség érdeklődjék irántuk.

— **Benke István** s.-szentgyörgyi gymntanárt a budapesti magyar Gyorsíró-egyesület díszokmányával tüntette ki, elismeréséül annak, hogy nevezett tanár ur évek óta önfeláldozó buzgalommal terjeszt a gyorsírást.

— **A földm., ipar- és kereskedelmi miniszter** a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatóságához: Az ország marhaállományának egészségi állapotáról a jelen évben is általános vizsgálat útján tudomást szerezni kívánván, az 1874. XX. t. cz. 26. és 28-ik §-aihoz 1875. évi 1074. sz. a. kiadott utasítás 6-ik pontja alapján fölhívom a törvényhatóságokat, miszerint az összes marha-létszámot a téli állásokban a legelőre való hajtás előtt lehetőleg állat-

orvosilag vizsgálta meg és a vizsgálatok eredményéről szóló jelentését f. é. május hó 1-ig ide okvetlenül terjessze fel.

— **Meghívás.** A háromszék megyei tanítótestület központi választmánya f. évi márczius hó 3-án d. e. 9 órán kezdve Máksán a közs. isk. helyiségében rendes gyűlést fog tartani, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. K.-Vásárhelytől, 1883. febr. 17-én. Elnöki megbízásból: Gyöngyösi István, titkár.

— **A csikszeredai „Tiszti kör”** f. évi jan. 27-ki táncmulatságán az összes bevétel 33 frt 50 kr, a kiadás pedig 45 frt 74 kr volt. E szerint a kiadás 12 frt 24 krral haladta fölül a bevételt. Minthogy azonban a mulatság a csikszeredai nőegylet javára lett kezdeményezve, habár jövedelem ez alkalommal nem is volt, mégis a jótékony cél iránti tekintetből Molnár Lajos ur, mint a mulatság egyik rendezője, a maga részéről mai napon a nőegylet elnöknője kezéhez 5 frtot küldött.

— **Értesítés.** A kézdívásárhelyi takarékpénztár tizedik rendes közgyűlését f. év márcz. hava 11-ik napján d. u. két órakor fogja megtartani az intézet helyiségében, miről a részvényesek tisztelettel értesítetnek. Kézdí-Vásárhelytől, 1883. febr. 14. Az igazgatóság.

— **Megégett.** Borzasztó haláleset történt Al-Csernátonban. Csiky Dénesné asszony, Csiky József és Endre ügyvédek, Csiky Lázár volt szolgabíró és Csiky Károly mikeszési vasuti állomástőnök édes anyja, szombaton reggel megégett. Miképp történt a szerencsétlenség: nem lehet tudni. Mire a szerencsétlen asszony jajgatására az ajtót betörték: egészen összeégett; borzasztó kínjainak este felé a halál vetett véget.

— **Zágonban** a „Korona” című vendéglő helyiségében az orbai-járási főkereskeresztgyűlés f. hó 24-én ének-, zene-, szavalat- és táncszal összevont fillérestélyt rendez. Belépti díj 40 kr.

— **Tűz.** Vasárnap este felé Brassóban Bányai és társa kereskedésében tűz öttött ki. A boltban levő nagy értékre rugó árukat nem lehetett megmenteni, a tűz további terjedését azonban sikerült a tűzoltók fáradozásainak meggátolni.

— **Mulatságok.** Kovásznán az orbai vereskereszt-főkegyelet m. hó 30-án pompásan sikerült fillérestélyt rendezett. — N.-Borosnyón f. hó 10-én táncszal egybekötött műkedvelői színi előadás tartatott. Mivel mindkettőről későn kaptunk tudósítást, jövő számunkban fogunk azokról bővebb megemlékezést hozni.

— **Wagner Rikárd,** a jelenkor egyik legnagyobb, leggenialisabb zeneszerzője, f. hó 13-án délután 4 órakor Velenczében elhunyt épen 70 éves korában. A nagy kompozitor született 1813. május 22-én Lipcsében, hol atyja városi hivatalnok volt. Zeneakadémiai tanulmányait Drezdában és Lipcsében végezte. A zene iránti vonzalma — melynek már a gymnaziumban adott kifejezést — okozta azt, hogy az egyetemet csak rövid ideig látogatta s jobbra kedvencei zenei tanulmányának élt. Wagner Rikárd, a ki Velenczében a Vendramin palotában lakott, már a múlt ősz óta betegeskedett, de nem volt kénytelen felkúdni. Az utóbbi időben azonban gyakran megtörtént, hogy ott a térenét halgassa, pillanatnyi rosszul lét miatt kénytelen volt a Reitmeyer-féle váltóüzletbe betérni. Kedden d. u. 3 óra körül, mikor az egész család asztalhoz ült és Luigi csóluinak, ki az asztal körül is felszolgált, feltálatla a levest, Wagner hirtelen felállott székéről és felkiáltott: „Nagyon rosszul vagyok”. A következő pillanatban élettelenül összerogyott. A jelen voltak valamennyien hozzá siettek, és a csolnakos a többi cselédék segítségével az ágyba fektette. Gyorsan hívták a mester rendes házi orvosát, azonban ez, mikor megérkezett, csak a már bekövetkezett halál konstátálhatta. Wagner Rikárd szélhűdés következtében halt meg.

— **A kézdívásárhelyi** kisegítő pénztár-egylet 1883-ik évi rendes közgyűlése márczius 4-én tartatik meg.

— **Vakmerő farkasok.** Taploczai András Pált f. hó 10-én Oláhfalun innen 8 farkas támadta meg. A szegény ember, hogy életét megmentse, marháit, melyeket vásárra hajtott, szabadon bocsátotta, gondolva, hogy a vadak azok után iramodnak. Azonban csalódott. A vadak ott maradtak s az embert fogták körül; s bizonyára széttépik, ha valami borzsovai szekeresek segítségével nem érkeznek. Ugy látszik, míg a honatyák a nyulak ellen indítanak firtóháborút, a nagy mérvben elszaporodott farkasok a székelvöldet fogják ostrom alá. Ezen állapotot ajánljuk Göndöcs Benedek képviselő ur figyelmébe!

— **Meghíusult lopás.** Torjáról egy asszony a múlt hetivásár alkalmával bejött Kézdí-Vásárhelyre. Olosó rozsa akarván szert tenni, kapta magát s a piacon egy félhektó rozst birtokába ejtett. Már odább is állott vele, de utjában megcsípték s becsírték a hüvörsre.

— **Kézdí-Vásárhelytől** egy 2 éves szürke csikó elveszett. A ki valamit tud annak hollétéről, kérérik a helybeli rendőrségnél jelentkezni.

— **Pipázó halott.** Csik-Dánfalván Ferenéz András köztisztvisletben álló, jómódu öreg földbirtokos közelebből hirtelen meghalt. Az atyafiság összegyűlt; megmosdatták, megborotválták szokás szerint s a nyújtópadra (ravatalra) helyezték. Ennek végzetével kimentek az istállóba, kiválasztani a legszebb ökröt a torra. Azonban mire bejöttek, a halottat a tűzhely mellett pipálva találták a mint szitotta a tüzet. A megrémült rokonságot az öreg halott világoztotta fel, kérvén őket, hogy ne siessenek olyan hamar eltemetni, ha fulladás betegsége őt a szólásban megakadályozza és tetszhalottnak mutatja.

— **Vitos Mózes** nyújtódi plebános urtól a következő sorokat vettük: „Tekintetes szerkesztő ur! A „Székelvöld” f. évi 11-ik számában „A közönség köréből” cím alatt nyújtódi Maháti János és Dudás Ferenéz között felmerült és bírói vizsgálat alatt áll ügyben egy közlemény jelent meg, melynek szerzőjél és beküldőjél igen sokan engem gyanusítanak. A tek. szerkesztő ur szives engedelmével legyen szabad kijelentem, hogy azon közleménynek sem szerzője, sem beküldője nem vagyok. Nyújtódon, 1883. febr. 13. Alázatos szolgálja: Vitos Mózes, lelkész.”

— **Farkashistória.** Csik-Szépvízen f. hó 6-án reggel 6 órakor az Imre Ignác udvaráról a farkasok egy disznót elvittek. A házbeliék üldözöbe vették a farkasokat, de azok egész nyugodtan vitték a mezőre és falatozták fel prédájukat.

— **Milyen lesz az ember orra a jövő században?** Darwin szerint, mivel mindinkább eszünket, illetőleg agyunkat vagyunk kénytelenek használni, a jövő nemzedék homloka mindinkább előre fog csuszni. Pontos koponyai mértékből ki is derült annyi, hogy minél inkább derékszöget képez valaki homloka, ebfogával, annál magasabb értelmi tehetsége. Továbbá, mivel mindinkább közelebbi és finomabb hangokat kell fülünknek felfogni, fülünk kagylója mindinkább kisebb lesz stb. Így okoskodva, mivel mindinkább nő a bizs s mindinkább kénytelenek vagyunk szaglási érzékünket használni, bizonyos, hogy orrunk mindinkább nőni fog. Pedig a nagy orr nem valami szép fogalom.

— **Az ásványvizek vegyelemezése.** Hazánk egyes vidékei valóságos kincses bányák az ásványforrások és gyógyvizek tekintetében. Sáros megyében 139, Zemlénben 24, a székelvöldön mintegy 1000 ásványvízforrás létezik. E kincseket az üzletvilággal, az orvosi szaktudomány férfaiival megismertetni és gazdasági értékekké átváltoztatni, hazafias kötelessége a kormánynak. A kassai iparkamara indokolt kérvénnyel járult a közgazdasági miniszteriumhoz, melyben ásványvizeink közgazdasági fontosságát hangsúlyozván, kérte, hogy a kormány az összes hazai ásványvizeket államköltségen vegyelemeztesse és egy magyar, német, francia és angol nyelven szerkesztendő szakmunkában ismertesse meg a hazai és külföldi közönséggel a jó

és csodás gyógyerejű ásványvizekben rejlő hazai kincseket. Reméljük, hogy ez életrevaló indítvány, melynek valóstításához nagyobb pénzérő kívántatik, melylyel csak az állam rendelkezik, a megérdemlett figyelemben részesül. Ajánljuk a székelvöldi törvényhatóságok figyelmébe.

— **Új robbanószer.** Lejárt a dynamit uralmának kora, homályba borította egy új robbanószer, melyet amidogennek neveztek el. A mily borzasztó hatásában a robbanószer, ép oly ártalmatlanul lehet kezelni, mintán ellenáll a legborzasztóbb ütöcsnek, lököcsnek, képes 5000 kilónak megfelelő nyomást elviselni; azért teljesen veszélytelenül lehet szállítani akárhová. Bárán tűzbe is teheti valaki a robbanószeret, nem történik azért semmi baja. E szer egy Visés nevű francia vegyész találmánya, kitől már meg is szerezte egy consortium, melynek élén gróf Vassal-Montocil áll. Az amidogennel már egy Bécs melletti kőbányában is tettek próbát. Először a robbanószer veszélytelenségét demonstrálták. Egy szivar parázsánál meggyújtották, s nem robbant föl, hanem szerceggve, némi fényt terjesztve égett el. Azután egy rakás a szerből készült töltény közé löttek revolverrel; szép csendesen, veszélytelenül elégett az egész. Majd óriási kalapácsokkal törték porrá, ekkor sem robbant fel. Hatalmas sziklatömböket zúdítottak rá magasból, — hasonló eredmény. Az amidogen csak akkor robban föl, ha egy különös mód szerint Big-féle gyújtózsínórral gyújtják meg, hanem ekkor hatása borzasztó. Az amidogen, mely egy harmaddal kevesebbe kerül, mint a dynamit, a következő alkatrészekből áll: káli-salétrom, kénvirág, hársfaszén, buzaliszt és magnezium-kéneg.

Köszönetnyilvánítás.

Hogy mily befolyással van a közjóllét emelésére a virázó kereskedelem, mit kell tennünk fokozatos fejlesztése érdekében, mindnyájan tudjuk.

A kézdívásárhelyi kereskedő-társulat évek óta munkál azon, hogy bércezes hazánk a kereskedelmi gyűpontjában egy, a kor kívánalmainak megfelelő iskolát állítson.

De bármily kitartó munkásságot fejt ki egyetünk jobb része ez ügyben, a kitűzött cél még ez ideig elérhető nem volt. Azonban erős hittel és reménnyel vagyunk, hogy ha a kézdívásárhelyi kereskedő-ifjúság az eddigiehez hasonló lelkesültséggel, kitartással és ügybuzósággal küzd az alap gyarapítása érdekében, úgy közérdekű törekvésünk idővel valóstíva leendő nemskóra diszteni fog városunkban a tengődő iparunk és kereskedelmünk egyedüli felsegítésére hivatott kereskedelmi iskola.

Az utat, melyen ifjúságunk ez alapot évenként jelentékeny összeggel gyarapíthatja és gyarapítja, nagyon is helyeseljük, mert rendezni szokott elite-bájlukhoz a szükséges tárgyakat saját kereskedéseinkből ingyen kikölesönözzük és a közönség mulatására szánt báli jelvényeket saját zsebükből összetett fillérekbl szerzik be s a bál összes jövedelmét pedig a kereskedelmi iskola-alap javára adják át.

Az ügy szentségétől áthatott örömmel vettem át a mai napon az ifjúság elnöke t. Wertán Venczel és pénztárnoka t. ifj. Kupán József uraktól, mint az ifjúság megbízottjaitól, a folyó év január hó 27-én rendezett bájluk tiszta jövedelmét, 150 frt 85 krt, azaz százötven frt 85 krt, nevezett alap javára.

Ily kis városban annyi humán cél támogatása mellett ennél nagyobb összeget bevenni teljes lehetetlen. E szép eredményt bárkit meggyőzhet arról, hogy a kereskedő ifjúság, hivatásához mért takarékoszággal, nem pazarul költ; egy percig sem téveszti szem elől azon célt, hogy az alapot minél nagyobb összeggel gyarapítsa.

A ifjúság nemes törekvését kellő pártfogásban részesíti a mályen tisztelt közönség; elismeréssel adozunk mi kézdívásárhelyi kereskedők érte. Örömmel nézhetünk egy szebb és gazdagabb jövő elébe, mert az ifjúság nemes, kitartó munkássága társulatunk tagjainak összhangzó támogatása mellett győzelmet arat és általános pártfogásnak örvend.

Csak előre! fogadjuk a t. kereskedő ifjúság újabban tett százötven forint 85 kr adományáért a kézdívásárhelyi kereskedő-társulat nevében itt a nyilvánosság terén kifejezett legtorróbb köszönetemet.

Adja az ég, hogy honfui buzgóságukat ezután is a kívánt szép siker koronázza s hosszas időn át élvezhessék az ifjúkor gyönyörét és boldogságát.

K.-Vásárhelytől, 1883. február 14-én.

Csiszár Mihály,

a k.-vásárhelyi kereskedő-társulat elnöke.

A választott csikmegyei bizottsági tagoknak az 1883-ik évre kiegészített névjegyzéke.

K.-Feltiz: András Lajos földmives, Szultán János kereskedő, Cseke László, mérnökgyakornok.

K.-Impér: Bochor Károly körjegyző, Gál Endre ügyvéd, Ferenczi Ignác lelkész.

K.-Ujfalú: Kovács Bálint postamester, Dr. Bochor Károly orsz. képviselő, Csobot István birtokos, Székely Endre birtokos és szolgabíró.

Csik-Kozmás: Mühlhay Sándor járásorvos, Lestyán Ferenc birtokos.

Tusnád: Imets F. Jákó gymn. igazgató, Éltés Zsigmond járásbíró, Konez István lelkész.

Csekefalva: Gábosi László körjegyző, Nagy József szolgabíró, Márton Ferenc járásbíró, Fodor Dávid birtokos.

Bánkfalva: Madár Imre megyei főjegyző, Gál György községi bíró.

Szt.-György: Kasza Imre körjegyző, Bors István árvaszéki úrnök.

Ménaság: Bálint Ignác birtokos, Erdélyi Károly birtokos.

Szt.-Simon: Endes József nagy birtokos, Gergely Károly körjegyző, Beke Mihály járásbírósi inok.

Szt.-Király: Péter Elek birtokos, Nagy Dénes birtokos, Nagy Ferenc, megyei inok.

Szt.-Imre: Tankó Ferenc birtokos, Sándor Gergely k. bíró.

Mindszent: Cziko Sándor aljegyző, Szakács Balázs törvényszéki aljegyző, Cziko János birtokos.

Csik-Szereda város: Csizsér József állatorvos, Molnár Lajos adóf. helyettes, Taploca: Csedő István ügyvéd, Lárencz Albert m. számvevő.

Várdotfalva: Csizsér József körjegyző, Szabó Barta birtokos, Csizsér Pető tanító.

Csik-Somlyó: Bochor Ferenc m. iktató, Sántha Simon m. inok.

Cs.-Szentmiklós: Bíró Pál birtokos, Bálint László lelkész.

Madéfalva: László Samu k. bíró, Zöld László birtokos.

Szépvis: Dózsa Gábor törvényszéki bíró, Deák Elek k. bíró.

Szt.-Mihály: Miniér Albert birtokos, Kósa Péter birtokos.

Rákos: Császár Antal birtokos, Léhner Venczel kereskedő.

(Vége követk.)

Szerkesztői izenetek.

S. K. M.-Vásárhely. A beküldött közleményt lapunk már hozta. Egyébiránt köszönjük. Szíves üdvözet.

A vádirat beadói. Gy.-Alfalu. Ugy értesültünk, hogy az ügy már régebben el lett intézve, miért a felszólalást félretettük.

Kászoni. Borszek. Az isme etes járvány-ügyben feleslegesnek tartunk több nyilatkozást. A hirt, melyet közöltünk, nem Gödről kaptuk.

B. F. Szárhely. Azonnal intézkedünk. Meg is küldöttük aláírás végett. Fogadják üdvözlőnk.

A brünni kis lutri.

H u z á s f e b r u á r 14-é n.

72. 69. 12. 62. 65.

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbéő Ferencz,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy **készdivásárhelyi és csikszeredai** könyvnyomdában a következő

nyomtatványok állandóan raktáron tartatnak

és kis mennyiségben is feltűnő olesó áron kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisadósoknak
" szeszgyárosoknak.
Adóhátralek-törleszi kimutatás. (L. K.)
Adóhátraleki kimutatás, havi.
" " 1/4 évi.
" " 1 évi.
Anyakönyv, róm. k. népiszlók részére, B. minta.
Anyakönyv, tanító- és növények részére. (L. T.)
Állategeszsegügyi kimutatás.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény, adóügyben. (L. H.)
Baromvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. (L. T.)
Békejeggy-megrendelési iv.
Békejeggy. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Családi értesítő. (L. E.)
Csedő-könyv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészsegi bizonyítvány, lovakkak.
Egészsegi kimutatás, D. minta.
Ertesítés a keresztelési, (születési) házassági és halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujonczozási ügyben.
Gondnoki és gondnokoltak nyilvántartása.
Hádkoteles szökevények lajstroma. (L. I.)
Kipuhatólasi jegyzőkönyve.

Hagyatéki leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyámhatóságok részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkemi iktató-könyv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkemi jelentés, II. minta.

" orvosi segélyben nem részesített gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkemi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkemi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkemi jelentés ragályos, járványvá válható, vagy járványos betegségben történt halálesetről, VI. minta.
Halottvizsgálati jknyv, VII. minta.

Halottkemi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvekkel, VIII. minta.
Határidő-napló, közs. bir. 13. §.
Határszéli igazolványérti utalvány.
Honvéd-változási kimutatás.

Himlőoltási bizonyító tábla.
Himlőoltási részletes kimutatás.
Hivatalos árverési hirdetmény. Adóüggy.
Havi adó-kimutatás. (L. A.)
Hivatalos békejeggy.

Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
Idésvény, községi bírások részére.
Idésvény, erdőkihágasos ügyekhez.

Iktató-könyv, község részére.
Iktató-könyv, erdőkihágasos ügyekhez.
Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Baptisatorum.

Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Copulatorum.
Infrascriptus praesentium vigore fidem facio indubiam et adestator in Defunctorum.
Itélet, községi bírások részére. (L. M.)

Járványbetegsegi kimutatás.
Jegyzőkönyv a községben kiadott lólevelekről.
Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
Jegyzőkönyv a község előjárósága által kiállított utlevél-ajánlatokról.

Jegyzőkönyv a levágot szarvasmarhákrol.
Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántartásáról.
Jelentés, erdő-kihágasos ügyekhez.

Jelentési levél, utazók számára.
Jelzalogjog bekebelezése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet.
Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.

Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a nagyérdemű közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg.

Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bármennemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos izek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, étlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlőtek, falhirdetmények, szóval minden, a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraimat, levélborítékaimat, Gyöngyösi-féle irkaimat, melyekből raktárt tartok s melyekkel gyári áron szolgálhatok.

Hirdetmény.

A néhai ifj. Kovács Jánosné hagyatékát képező összes ingóságok, ifj. Kovács János kertmege-utczai lakásán, **folyó hó 25-én, délután 2 órakor, közárverezés útján el fognak adatni.**

Felhivatnak mindazok, kik vásárolni akarnak, a kitűzött időben megjelenni sziveskedjenek.

2—3

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhelyt a kiskoru Kovács Vilma tulajdonát képező

„Szarvas“ vendéglő egy vagy több évre bérbe adandó.

Értekezhetni Tóth Sámuel gyámnál Kézdi-Vásárhelyt.

2—3

10 lórtól Kézdi-Vsárhelyt 6 frt 50 krért folyó hó 25-ig magyar vörös kereszt egyleti sorsjegyek kaphatók.

1—1

Hankó László.

Piaci árak

		Kézdi-Vásárhely február 15.		Csik-Szereda február 14.		Sz. Udvarhely január 25.		Gy.-Sz.-Miklós február 3.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Hecser	Buza) tiszta	6	60	7	50	9	10	6	—
	) elegy	5	30	4	—	—	—	6	—
	Rozs) tiszta	4	60	4	50	5	60	5	—
	) elegy	—	—	—	—	4	—	4	50
	Arpa) tiszta	4	40	3	—	4	50	4	—
	) elegy	2	30	—	—	—	—	3	75
	Zab	2	20	2	—	3	50	2	25
	Törökbuza	4	20	4	70	6	40	4	50
	Kása) köles	8	—	10	—	—	—	8	50
	) arpa	—	—	—	—	—	—	—	—
Hilgeri Darab	Borsó	6	—	5	—	—	—	5	50
	Lencse	8	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	5	—	5	50	5	—	5	50
	Lenmeg	—	—	—	—	—	—	10	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	5	—	—	—
	Pityóka	1	30	1	50	3	50	2	—
	Marhahus	—	36	—	32	—	40	—	32
	Disznóhus	—	40	—	44	—	48	—	48
	Juh-hus	—	20	—	—	—	—	—	24
	Szalona	—	80	—	80	—	72	—	70
	Fagygyu	—	32	—	—	—	36	—	40
	Malacz	1	—	1	20	—	—	1	—
	Lud	1	—	—	60	—	—	—	90
	Récze	—	40	—	—	—	80	—	70
	Bárány) feje	3	—	—	—	—	—	2	50
	) fekete	4	—	—	—	3	—	3	—
	Egy pár csirke	—	60	—	—	—	—	—	50
	10 tojás	—	15	—	15	—	13	—	20

1—2

Meghívó.

A Csik-Szeredában alakulandó „Részvény-Takarék pénztár“ alapítói által kibocsátott 1000 darab részvény már alá lévő irva, van szerencsénk az alakulandó társaság t. részvényeseit a kereskedelmi törvény 154-ik §-a értelmében folyó 1883. évi március hó 4-én délelőtt 9 órakor Csik-Szeredában a városi iskola egyik termében tartandó

alakuló közgyűlésre

tisztelettel meghívni.

Csik-Szeredában, 1883. február hó 15-én.

Az alapítók által megválasztott tiszti kar:

Nagy Imre, Lázár Domokos,
titkár, elnök.
Csedő István, Pototzy Kristóf,
ügyész, igazg. pénztárnok.

megküldött könyv

nekem nagy szolgálatokat tett, mert nemcsak én, a ki már teljesen reménytelen valék, hanem számos ismerősöm is a benne foglalt tanácsoknak köszönheti egészsege helyreállítását. Ezeket írja egy szerencsésen kiépült a „Dr. Airy gyógymódjáról.“ E 416 lapra terjedő kitűnő munkában nem csak a betegségek leírása foglaltatik, hanem egyszermind oly gyógyszerek is vannak felsorolva, melyek tényleg jóknak bizonyultak, úgy hogy a beteg a felesleges kiadásoktól mentve van. Egyik szenvedőnek sem kellene tehát elmulasztani e könyv megszerzését, mely Richter kiadó-intézetében Lipcsében jelent meg. E könyv 75 kr beküldése mellett **Gorischek K.** egyetemi könyvtár által (Bécs, I. István-tér 6. sz.) kívánatra bérmentve küldetik meg.

7*

Nyom. Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.